

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
سال سوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۶			
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور خرداد ماه سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶				اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی			
ردیف		سؤالات					
الف		زبان شناسی: (۴ نمره) ۱- رابطه ی معنایی دو واژه ی «ماه» و «ستاره» چیست؟ (۱) مترادف (۲) تضمن (۳) تناسب (۴) تضاد ۲- در جمله ی «پرنده، آبی پاک آسمان را نشانده است.» الف) رعایت نکردن کدام قواعد ترکیب، ساخت جمله را غیر ممکن کرده است؟ ب) الگوی هجایی واژه ی «آبی» را بنویسید. ۳- با توجه به بیت زیر به هریک از سؤالات پاسخ دهید. «یاری اندر کس نمی بینم، یاران را چه شد؟ دوستی کی آخر آمد؟ دوستداران را چه شد؟» الف) هریک از واژه های «دوستی» و «دوستدار» با استفاده از چه شیوه ای ساخته شده است؟ ب) آهنگ هریک از جملات مشخص شده را بنویسید. ۴- واژه ی مشخص شده در بیت زیر مشمول کدام یک از وضعیت های چهارگانه شده است؟ «خورده است خدا ز روی تعظیم سوگند به روی هم چو ماهت» ۵- چگونه می توان ثابت کرد که بیت زیر نظم است، شعر نیست؟ «توانا بود هر که دانا بود ز دانش دل پیر برنا بود» ۶- درست و غلط بودن هر یک از جملات زیر را مشخص کنید. الف) اساسی ترین نقش زبان ایجاد ارتباط در میان افراد یک جامعه ی زبانی است. ب) ما نقش های زبان را همراه با خود زبان در کودکی به عنوان بخشی از فرآیند رشد طبیعی بدون نیاز به درس و آموزگار فرا می گیریم. ج) دانش و مهارتی که در زمینه ی زبان و نقش های آن به طور طبیعی به دست می آوریم، بسیار گسترده و نامحدود است.					
ب		نگارش: (۵ نمره) ۱- با توجه به متن زیر به هریک از سؤالات پاسخ دهید. «کلاس دوم بغل دفتر بود. بعد سالن بود؛ خالی و بزرگ که دو تا ستون سفید چهارگوش پرش کرده بود و آن ته سه چهار تا میز و نیمکت شکسته، دیوار روبه رو پوشیده از عکس پهلوان ها و یک نقشه ی بزرگ آسیا و...» الف) این نوشته به چه شیوه ای نگارش شده است؟ ب) این نوشته حاصل کدام یک از موارد زیر است؟ (۱) دیده ها و شنیده ها (۲) تأملات درونی (۳) پژوهش ها ۲- یک دایره المعارف چند دانشی نام ببرید که قرن ها پیش نگاشته شده است.					

ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم

باسمه تعالی			
سوالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی (۳)		رشته : ریاضی فیزیک - علوم تجربی	
ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	
سال سوم متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۸۷ / ۳ / ۶	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور خرداد ماه سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	
ردیف	سوالات		
نمره			
۰/۲۵	۳- کتاب «چشمه‌ی روشن» از دکتر غلامحسین یوسفی جزء کدام دسته از منابع تحقیق به شمار می‌رود؟		
۰/۲۵	۴- تألیف دایره المعارف به شیوه‌ی نوین در ایران از پنجاه سال پیش با ترجمه‌ی به کمک گروهی از دانشمندان آغاز شد.		
۰/۲۵	۵- زندگی نامه‌ها علاوه بر رعایت نکات فنی چگونه باید نوشته شوند تا سهم خود را در پژوهش‌های تاریخی و فرهنگی حفظ کنند؟		
۰/۵	۶- با توجه به جمله‌ی «داستانی که نوشته بودم را به عنوان انشاء در کلاس خواندم.»		
۰/۵	الف) جمله را ویرایش کنید.		
۰/۵	ب) هریک از موارد ویرایش شده مربوط به کدام نوع ویرایش است؟		
۰/۵	۷- دو شیوه‌ی ساخت طنز را بنویسید.		
۱	۸- شعر زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.		
	«شبی دود خلق آتشی بر فروخت شنیدم که بغداد نیمی بسوخت یکی شکر گفت اندر آن خاک و دود که دکان ما را گزندی نبود»		
۱	۹- با استفاده از آرایه‌های ادبی «جان بخشی» و «تشبیه» نوشته‌ی زیر را به نثری ادبی و هنری تبدیل کنید. «بهار شد؛ نسیم لابه‌لای شاخه‌های بید وزید. با رسیدن بهار شکوفه‌ها باز شد. گل در میان چمن شکفت.»		
ج	املا و بیاموزیم: (۳ نمره)		
۰/۲۵	۱- در جمله‌ی «(مُفاد - مُفاد) این کتاب (گَواه - گَواه) روزهای خوش سپری شده بر نگارنده است.»		
۰/۲۵	الف) در واژه‌ی «مفاد» کدام تلفظ درست است؟		
۰/۵	ب) تلفظ معیار واژه‌ی «گواه» کدام است؟		
	ج) در کدام واژه «فرآیند واجی» به کار رفته است؟ نوع فرآیند را بنویسید.		
	۲- با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید.		
	«عَرابه‌ی زمان قرن‌ها چرخید و در هزاهز و غریو چرخش خود، انسان‌های بوالهوس و غافل را جا گذاشت؛ لیکن در بامدادان این تمدن بزرگ، نیاکان ما با وجود مضیق حیات با تألیف کتب به القای مفاهیم ارزشمند پرداختند و با نوع و رغبت، با ساختن کتاب‌خانه‌ای بزرگ، آن را به یادگار به نسل‌های بعد منتقل کردند.»		
۰/۲۵	الف) یک واژه‌ی «دو تلفظی» بیابید.		
۰/۲۵	ب) در کدام واژه فرآیند واجی ابدال، نمود نوشتاری یافته است؟		
۰/۲۵	ج) «صامت میانجی» را در واژه‌ی <u>نیاکان</u> مشخص کنید.		
۰/۲۵	د) یک واژه بیابید که در آن پسوند «ان» بیانگر زمان باشد.		
۱	ه) در متن فوق چهار غلط املائی به کار رفته است، آن‌ها را بیابید و صحیح هریک را بنویسید.		
ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی سوم			

باسمه تعالی		
سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح
سال سوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۶	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور خرداد ماه سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	
ردیف	سؤالات	نمره
۵	دستور: (۸ نمره) ۱- با توجه به عبارت زیر به سؤالات داده شده پاسخ دهید. «وزارت آموزش و پرورش با خریداری میلیون‌ها جلد کتاب، امکانات نسبتاً مناسبی را برای کتابخانه‌های مدارس فراهم کرد.» الف) عبارت فوق از واژه تشکیل شده است. ب) نوع تکواژ «وزارت» را بنویسید. ج) یک واژه‌ی «مشتق مرکب» بیابید. د) در جمله‌ی بالا «وابسته‌ی وابسته» کدام است؟ نوع آن را بنویسید. ه) «ممیز» را در عبارت فوق بیابید و نمودار پیکانی آن را رسم کنید. و) نمودار جمله‌ی فوق را رسم کنید و اجزای اصلی جمله را در نمودار قرار دهید. ۲- در عبارت: «دوست واقعی کسی است که با تسلط بر احساسات خویش یک دنیا شادی و عشق را برای همگان به ارمغان می‌آورد.» الف) کدام واژه «متمم اسم» است؟ ب) واژه‌ی «عشق» کدام نقش تبعی را داراست؟ ۳- در جمله‌ی: «دل بستن به این جهان زودگذر کاری بسیار کودکانه است.» الف) کدام واژه «صفت مشترک با قید» است؟ ب) کدام هجای واژه‌ی <u>کودکانه</u> دارای «تکیه» است؟ ج) با توجه به اجزای تشکیل دهنده‌ی واژه‌ی «زود گذر» الگوی زیر را کامل کنید. + ← ۴- با توجه به متن زیر، به هریک از سؤالات پاسخ دهید. «شاخه‌های پر پیچ و خم بید مجنون می‌رقصد و از پنجره‌ی باز به اتاقم می‌آید. می‌خواستم پنجره را ببندم؛ اما نتوانستم.» الف) آیا جمله‌ی «شاخه‌های پر پیچ و خم بید مجنون می‌رقصد» از نظر مطابقت نهاد و فعل صحیح است؟ چرا؟ ب) در عبارت «می‌خواستم پنجره را ببندم؛ اما نتوانستم» مورد حذف شده را بیابید و بنویسید حذف به چه قرینهای صورت گرفته است؟ ج) جمله‌های مشخص شده را با گذرا کردن فعلشان دوباره نویسی کنید. ۵- در جمله‌ی «استاد کمال الملک، نقاش توانمند ایرانی، با هنرآموزی به تصویرگران همه‌ی جهان، نام خود را در تاریخ هنر ثبت کرد.» الف) کدام واژه «شاخص» است؟ ب) کدام واژه «بدل» است؟ ج) «صفت مضاف الیه» را مشخص کنید. د) واژه‌ی «هنرآموزی» را بر اساس ترتیب اجزای سازنده‌ی آن، تا مرحله‌ی تکواژ تجزیه کنید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۱/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۵ ۱ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵
۲۰	کل‌های اندیشه‌تان بارور باد	جمع نمرات

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی (۳)		رشته : ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۸۷ / ۳ / ۶
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور خرداد ماه سال تحصیلی ۱۳۸۶-۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
الف	زبان شناسی ۱- گزینه ی (۳) تناسب (۰/۲۵) ۲- الف) هم نشینی (۰/۲۵) و معنایی (۰/۲۵) ب) آ: صامت + مصوت (۰/۲۵) بی: صامت + مصوت (۰/۲۵) ۳- الف) دوستی: اشتقاق (۰/۲۵) دوستدار: ترکیب (۰/۲۵) ب) جمله ی اول: افتان (۰/۲۵) جمله ی دوم: افتان (۰/۲۵) ۴- سوگند: با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنای جدید به دوران بعد منتقل شده است. (۰/۵) ۵- زیرا شاعر با استفاده از اصول و قواعد عروض و قافیه این بیت را به مجموعه ساخت های آوایی افزوده، از صور خیال بهره نگرفته است. (۰/۵) ۶- الف) درست (۰/۲۵) ب) درست (۰/۲۵) ج) غلط (۰/۲۵)	۴
ب	نگارش ۱- الف) تشریحی (۰/۲۵) ب) گزینه ی اول (۰/۲۵) ۲- الفهرست (۰/۲۵) یا احصاء العلوم ۳- سرگذشت نامه ها (۰/۲۵) ۴- دایره المعارف اسلام (۰/۲۵) ۵- دور از تعصب و غرض ورزی (۰/۲۵) ۶- الف) داستانی را (۰/۲۵) که نوشته بودم، به عنوان انشا (۰/۲۵) در کلاس خواندم. ب) کاربرد را پس از مفعول: زبانی (۰/۲۵) یا ساختاری / حذف همزه از آخر انشا: فنی (۰/۲۵) ۷- بر هم زدن نظم و تناسب متعارف / دگرگون کردن حوادث و اشخاص / غیر واقعی جلوه دادن امور / بر هم زدن عادت ها / بزرگ نمایی و اغراق در توصیف / کش دار کردن یک موضوع یا ماجرا / تبیین مسائل سیاسی و اجتماعی از طریق بیان حوادث و موضوعات عادی و معمولی زندگی / نقیضه پردازی یا تقلید از آثار ادبی / وجود غلط های املائی آگاهانه / بازی با کلمات / بهره گیری از فرهنگ عامه (ضرب المثل ها، کنایات و واژگان عامیانه) ذکر دو مورد کافی است، هر مورد (۰/۲۵) جمعاً (۰/۵) نمره. ۸- شبی در بغداد آتشی افروخته شد و نیمی از شهر در آن آتش سوخت (۰/۵) در آن اوضاع و احوال و در میان خاک و دود، یکی از بازاریان خدا را شکر می کرد که به دکان من آسیبی نرسید. (۰/۵) یا هر بازگردانی صحیح دیگر ۹- کاربرد صحیح آرایه ی جان بخشی (۰/۵) و کاربرد صحیح آرایه ی تشبیه (۰/۵)	۵
ج	املا و بیاموزیم ۱- الف) مُفاد (۰/۲۵) ب) گَواه (۰/۲۵) ج) روزهای خوش (۰/۲۵) فرآیند واجی افزایش (۰/۲۵) ۲- الف) یادگار (۰/۲۵) ب) لیکن (۰/۲۵) ج) صامت میانجی: ک (۰/۲۵) د) بامدادان (۰/۲۵) ه) عرابه ← ارابه (۰/۲۵) بوالهوس ← بلهوس (۰/۲۵) حیاط ← حیات (۰/۲۵) توع ← طوع (۰/۲۵)	۳
ادامه ی راهنما در صفحه ی دوم		

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۶
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور - خرداد ماه سال تحصیلی ۱۳۸۶-۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
د	دستور ۱- الف) ۲۰ واژه (۰/۲۵) ب) آزاد قاموسی (۰/۲۵) ج) آموزش و پرورش (۰/۲۵) د) نسبتاً (۰/۲۵) ه) قید صفت (۰/۲۵) ه) جلد (۰/۲۵) میلیون‌ها جلد کتاب (۰/۲۵) و) رسم صحیح نمودار (۰/۲۵) گذرا به مفعول و مسند نهاد گزاره وزارت آموزش و پرورش مفعول امکانات نسبتاً مناسبی (۰/۲۵) مسند فراهم (۰/۲۵) فعل کرد (۰/۲۵) ۲- الف) احساسات (۰/۲۵) ب) معطوف (۰/۲۵) ۳- الف) کودکانه (۰/۲۵) ب) نه (هجای آخر) (۰/۲۵) ج) صفت + بن (مضارع) ← صفت (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵) ۴- الف) خیر (۰/۲۵) زیرا این جمله جان بخشی دارد و باید فعل آن جمع بیاید. (۰/۲۵) ب) بعد از فعل نتوانستم، پنجره را ببندم حذف شده است. (۰/۲۵) حذف به قرینه‌ی لفظی (۰/۲۵) است. ج) باد (۰/۲۵) شاخه‌های پر پیچ و خم بید مجنون را (۰/۲۵) می رقصاند (۰/۲۵) و از پنجره‌ی باز به اتاقم می‌آورد. (۰/۲۵) د) به استفاده از هر نهاد صحیح دیگر نمره تعلق می‌گیرد. ۵- الف) استاد (۰/۲۵) ب) نقاش توانمند ایرانی (۰/۲۵) / نقاش ج) همه (۰/۲۵) د) هنرآموز + ی (۰/۲۵) هنر + آموز (۰/۲۵) یا هنر + آموزی آموز + ی «از دقت نظر مصححین ارجمند سپاس گزاریم»	۸
	جمع نمرات	۲۰

سایت اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی وزارت آموزش و پرورش به آدرس: (<http://aee.medu.ir>) تنها سایت مرجع پاسخگویی به سؤالات دانش آموزان در خصوص امتحانات می‌باشد.